

Asia

**Komission ehdotus alueellisia valtiontukia koskeviksi suuntaviivoiksi**

Kokous

U/E/UTP-tunnus

**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Komissio avasi julkisen kuulemiseen alueellisia valtiontukia koskevista suuntaviivoista 23.7.2020. Komissio järjestää asiasta jäsenvaltioiden välisen kokouksen 8.10.2020. Komission tarkoituksena on hyväksyä suuntaviivat vuoden 2021 alkupuolella.

**Suomen kanta**

Valtioneuvosto katsoo, että alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen uudistamisen peruslähtökohtana tulee olla talouskasvun edistäminen unionin eri alueilla ja sääntöjen tulee tukea EU:n yhteisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamista. Alueellisten tukien tulisi kohdistua lähinnä yritystoiminnan kasvun, uudistumisen ja innovaatioiden edistämiseen. Lisäksi keskeistä on, että sääntöjen avulla varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset eri jäsenvaltioiden välillä ja minimoidaan riskiä kilpailun vääristymiin sisämarkkinoilla.

Aluetukikartat

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että komission linjauksen mukaisesti aluetuki kohdistetaan alueille, joiden taloudellinen tilanne on epäsuotuisa suhteessa koko unioniin tai jotka ovat epäedullisessa asemassa kansalliseen keskiarvoon nähden.

Kokonaisväestökattavuuden tulee olla käytettävissä siten, että ennalta määriteltyjen c-alueiden ohella aluetukikarttaan on mahdollista nimetä muualla jäsenvaltion alueella epäedullisessa asemassa olevia alueita ennalta määrittelemättöminä c-alueina.

*Ennalta määriteltyjen c-alueiden nimeäminen*

Alueen epäedullista asemaa arvioitaessa harva asutus on edelleen perusteltu kriteeri. Valtioneuvosto katsoo, että harvan asutuksen ohella tulisi selvittää mahdollisuutta ottaa huomioon myös sosioekonomisia kriteereitä kuten alueen BKT ja työttömyys ja käyttää väestöpeittoa näiden sosioekonomisten kriteereiden tai harvan asutuksen perusteella myös ennalta määriteltyjen alueiden ulkopuolella.

### *Ennalta määrittelemättömien c-alueiden nimeäminen*

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että saaria tai muita maantieteellisesti eristyneitä, asukasluvultaan pieniä alueita on mahdollista nimetä ennalta määrittelemättömiksi c-alueiksi. Luonnos aluetukisuuntaviivoiksi edellyttää, että c-alueeksi nimettävällä ennalta määrittelemättömällä c-alueella tulee olla vähintään 50 000 asukasta. Tämä asukaslukukriteeri on korkea Suomen kaltaisissa väkiluvultaan melko pienissä maissa, joissa ennalta määrittelemättömien c-alueiden väestökattavuus on pieni.

Tärkeää myös, että suuren rakennemuutoksen tai vakavan suhteellisen taantuman kohteena olevat alueet on jatkossakin mahdollista nimetä tukialueeksi ja että näillä alueilla väestömäärän madallettu kynnyksiarvo 25 000 säilyy tai madaltuu.

Valtioneuvosto katsoo, että myös oikeudenmukaisen siirtymän alueiden osalta jäsenvaltioiden tulisi esittää perustelut c-alueeksi nimeämiselle. Tämä tekee menettelystä läpinäkyvän esimerkiksi tilanteissa, joissa kaikkia oikeudenmukaisen siirtymän alueita ei ole väestöpeiton sallimissa rajoissa mahdollista nimetä.

On tärkeää, että aluetukikartan muutoksilla voidaan reagoida joustavasti aluetalouksien muuttuneeseen tilanteeseen. Valtioneuvosto pitää hyvänä, että komissio esittää covid-19 –pandemian keskipitkän ja pitkän aikavälin vaikutusten huomioimiseksi aluetukikarttojen väliarviointia vuonna 2024. Tällöin tukialueiden nimeämisessä olisi mahdollista käyttää tilastotietoja vuosilta 2020-2022.

### Tuen myöntämisen kriteerit ja ennakoilmoitusmenettely

Valtioneuvosto katsoo, että suuntaviivojen enimmäistukitasoja ja tuen myöntämisen kriteerejä määritettäessä erityistä huomiota tulee kiinnittää jäsenvaltioiden tasapuolisiin toimintaedellytyksiin sisämarkkinoilla.

Valtioneuvosto ei pidä kannatettavana komission aluetuen suuntaviivoja koskevassa ehdotuksessaan yritysten investointitukien enimmäistukitasojen korottamista 5 prosenttiyksiköllä aluetukikelpoisilla alueilla. Olisi perusteltua selvittää, voidaanko aluekehitykseen liittyvät tavoitteet saavuttaa unionin vähiten kehittyneimmillä alueilla nykyistä matalammilla enimmäistukitasoilla.

Erytisesti valtioneuvosto suhtautuu pidättyvästi komission ehdotukseen korottaa investointitukien enimmäistukitasoja myös suurten yritysten osalta. Valtioneuvosto pitää myös perusteltuna, että C-alueilla suuryritysten tukeminen on jatkossakin mahdollista vain rajoitetusti. Perusteena tähän on suurten yritysten pk-yrityksiä huomattavasti paremmat mahdollisuudet järjestää investointien toteuttamiseen tarvittava kokonaisrahoitus. Suurille yrityksille myönnettävällä tuella ei yleisesti arvioida olevan merkittävää kannustavaa vaikutusta investointien toteuttamiseksi.

Hyvin pienten, lähinnä mikroyritysten osalta, kielteiset kilpailuvaikutukset jäisivät vähäisemmiksi kuin tukitasojen yleisestä korottamisesta aiheutuvat vaikutukset. Nykyisessä aluetukia koskevassa valtioneuvoston päätöksessä mikroyrityksiä ei kuitenkaan ole määritelty omaksi ryhmäkseen, vaan mahdolliset muutokset tukitasoissa koskisivat laajemmin koko pienten yritysten joukkoa. Pienten yritysten investoinneilla voi puolestaan olla jo tuntuva kilpailuvaikutuksia (mikroyrityksiä enemmän), minkä vuoksi näin laajojen muutosten tarvetta ja kilpailuvaikutuksia on syytä selvittää tarkemmin. Tämän vuoksi valtioneuvosto suhtautuu tässä vaiheessa varauksellisesti tukitasojen korottamiseen myös muiden kuin suurten yritysten osalta.

Valtioneuvosto katsoo, että kilpailua eniten vääristävien alueellisten tukien tulee säilyä valtiontukien ennakoilmoitusmenettelyn piirissä. Suuntaviivojen arviointimenettelyn tulee varmistaa, että niin tuen sijaintipaikkaa koskevat haitalliset vaikutukset kuin vaikutukset tuotemarkkinoilla ovat rajalliset.

## **Pääasiallinen sisältö**

Alueellisia valtiontukia koskevien suuntaviivojen uudistaminen on osa EU:n valtiontukisääntöjen laajempaa toimivuustarkastelua, jonka yhteydessä uudistetaan kaikki keskeiset yritystukia koskevat säännöt vuoden 2020 loppuun mennessä. Komissio aloitti sääntöjen uudelleentarkastelun tammikuussa 2019.

Euroopan unionissa on huomattavia alueellisia eroja taloudellisessa hyvinvoinnissa, tuloissa ja työttömyydessä, ja covid-19-pandemian taloudelliset vaikutukset saattavat pahentaa niitä. Aluetuella tuetaan taloudellista kehitystä unionin heikommassa asemassa olevilla alueilla ja varmistetaan samalla tasapuoliset toimintaedellytykset jäsenvaltioiden välillä. Aluetukikehyksen rakenne koostuu neljästä osasta:

- o perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan ja 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan säännökset
- o yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen aluetukisäännökset: alueelliset tuet, jotka voidaan ottaa käyttöön heti ilman komission hyväksyntää
- o alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat
- o komission päätöksillä hyväksyttävät aluetukikartat

Komissio esittää aluetukisuuntaviivoissa edellytykset, joiden täyttyessä aluetuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille, ja vahvistaa kriteerit niiden alueiden määrittämiseksi, jotka täyttävät perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a ja c alakohdan mukaiset edellytykset. Tukikelpoiset alueet (tukialueet) määritetään aluetukikartoissa. Valtiontukien ryhmäpoikkeusasetuksessa määritellään kriteerit, joiden puitteissa alueelliset tuet voidaan ottaa käyttöön heti jäsenvaltion viranomaisten itsearvioinnin pohjalta heti ilman komission hyväksyntää. Käytännössä suuntaviivojen uudistaminen on yhteydessä ryhmäpoikkeusasetuksen uudistamiseen: suuntaviivoissa määritellyt keskeiset tuen myöntämisen kriteerit (enimmäistukitasot ja tukikelpoiset kustannukset) tulevat olemaan yhtenevät ryhmäpoikkeusasetuksen kriteerien kanssa.

Aluetukisuuntaviivojen 2014–2020 voimassaolon oli tarkoitus päättyä vuoden 2020 lopussa, mutta sitä jatkettiin 2. heinäkuuta 2020 vuoden 2021 loppuun. Uudet aluetukisuuntaviivat on määrä hyväksyä vuoden 2021 alussa, jotta jäsenvaltioille jää riittävästi aikaa aluetukikarttojen laatimiseen ja niistä ilmoittamiseen ottaen huomioon uusien aluetukisuuntaviivojen suunniteltu voimaantulo vuoden 2022 alussa. Suuntaviivojen perusteella määritellyt kartat ja tuen myöntämisen kriteerit ovat voimassa vuosina 2022 – 2027. Covid-19-pandemian keskipitkän ja pitkän aikavälin alueellisten vaikutusten vuoksi komissio suunnittelee aluetukikarttojen väliarviointia vuodelle 2024.

## **Aluetuen suuntaviivoissa aluetukikarttojen määrittelyyn liittyvät muutosehdotukset**

Aluetukisuuntaviivoissa määritetään aluetukikartoissa esitettävien tukikelpoisten alueiden valintaedellytykset. Komissio jakaa aluetukikelpoiset alueet kahteen ryhmään: ns. a-alueisiin ja c-alueisiin.

- o A-alueilla tarkoitetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaisia alueita, joiden taloudellinen tilanne on erittäin epäsuotuisa, kun sitä verrataan koko unioniin (alueet joiden BKT asukasta kohden ostovoimastandardina ilmaistuna on enintään 75 prosenttia EU27:n keskiarvosta). Lisäksi SEUT-sopimuksen 349 artiklassa määritellyt syrjäisimmät alueet on määritelty a-alueiksi (Ranskan, Espanjan ja Portugalin merellä olevat/merentakaiset alueet).
- o C-alueita ovat puolestaan alueet, jotka ovat sosioekonomiselta asemaltaan epäedullisessa asemassa kansalliseen keskiarvoon nähden.

Karttojen määrittelyssä asetetaan ensin kokonaisväestökattavuuden alkutaso määrittämällä tukialueiden kattaman EU:n kokonaisväestön prosenttiosuus. Tältä osin aluetuen suuntaviivoissa ei esitetä muutosta, väestöosuus olisi 47 % kun se tällä kaudella on ollut 46,53 %. Seuraavissa vaiheissa komissio määrittää a-alueiksi ja ennalta määritellyiksi c-alueiksi nimetyt tukialueet aluetukisuuntaviivoissa määritellyn menetelmän sekä BKT:tä ja työttömyyttä koskevien uusimpien tilastojen perusteella.

Tukialueiden valintaan liittyvään prosessiin kuuluu, että komissio nimeää a-alueet ja ennalta määritellyt c-alueet (entiset kauden 2017 – 2020 a-alueet ja harvaan asutut alueet), minkä jälkeen jäsenvaltiot valitsevat niin sanotut ennalta määrittelemättömät c-alueet.

Nykyisten aluetuen suuntaviivojen mukaan ennalta määrittelemättömien c-alueiden luokkia on viisi: i) kaksi ensimmäistä luokkaa määritetään asukasluvun, asukaskohtaisen BKT:n ja työttömyysasteen perusteella, ii) kolmannen luokan muodostavat maantieteellisesti eristetyt alueet (saaret, vuoristot ja niemimaat) tietyin edellytyksin, iii) neljänteen luokkaan kuuluvat a-alueen tai kolmannen maan viereiset alueet tietyin edellytyksin ja iv) viides luokka koskee suuren rakennemuutoksen tai vakavan suhteellisen taantumakriteerin kohteena olevia alueita tietyin edellytyksin.

Komissio esittää nykyisten aluetukisuuntaviivojen viiden kriteerin, joiden perusteella jäsenvaltiot voivat nimetä ennalta määrittelemättömiä c-alueita, säilyvän ennallaan. Komissio ehdottaa kuitenkin, että jäsenvaltiot voivat antaa oikeudenmukaisen siirtymän alueille ennalta määrittelemättömien c-alueiden aseman ilman lisäperusteita, joita yleensä vaaditaan rakennemuutos- ja taantumakriteerin soveltamiseksi. Oikeudenmukaisen siirtymän alueilla katsotaankin rakennemuutoksen olemassaolo osoitetuksi osana kyseistä oikeudenmukaista siirtymää koskevaa suunnitelmaa.

Komission esityksessä Suomen kokonaisväestökattavuus kaudelle 2022 – 2027 olisi 26,63 %, kun se tällä kaudella on 26,03 %. Ennalta määrittelemättömien c-alueiden väestöosuus on tällä kaudella 1,85 % (101 393 as.), kaudella 2022-2027 tämä osuus tulee olemaan 3,29 %. Kun väestökattavuuden noudattaminen määritetään viimeisimpien kansallisen tilastotoimiston julkaisemien tilastotietojen perusteella, olisi ennalta määrittelemättömien c-alueiden väestömäärä vuoden 2019 väestötilaston perusteella tällöin 181 782 asukasta. Tämä antaisi hieman nykyistä kautta enemmän liikkumavaraa nimetä tukialueeksi Etelä- ja Länsi-Suomen epäedullisessa asemassa olevia alueita.

Suomen tukialueiden kokonaisväestökattavuus 2014-2021 ja 2022 – 2027.

		<b>Osuus kansallisesta väestöstä</b>	
		2022-2027	2014-2021
Ennalta määritellyt c-alueet (harvaan asutut alueet)	F11D1 Etelä-Savo	2,67 %	2,89 %
	F11D2 Pohjois-Savo	4,46 %	4,63 %
	F11D3 Pohjois-Karjala	2,95 %	3,09 %
	F11D5 Keski-Pohjanmaa	1,24 %	1,27 %
	F11D7 Lappi	3,24 %	3,42 %
	F11D8 Kainuu	1,34 %	1,54 %
	F11D9 Pohjois-Pohjanmaa	7,43 %	7,34 %
Ennalta määrittelemättömät c-alueet	-	3,29 %	1,85 %
<b>Kokonaisväestökattavuus</b>		<b>26,63 %</b>	<b>26,03 %</b>

### Alueellisia investointi- ja toimintatukia koskevat säännöt

Komissio ehdottaa alueellisten investointitukien enimmäistukitasojen korottamista 5 prosenttiyksiköllä sekä vähemmän kehittyneillä a-alueilla että paremmin kehittyneillä c-alueilla. Lisäksi uutta on, että a-alueilla tukea voitaisiin myöntää nykyistä ohjelmakautta suuremmilla enimmäistukitasoilla myös paremmin kehittyneillä alueilla. Esimerkiksi nykyisellä ohjelmakaudella alueella jonka BKT on ollut 54% unionin BKTs:ta enimmäistukitaso on ollut 35%. Komission ehdotuksen mukaan enimmäistukitaso ko. alueella olisi jatkossa 50%.

Suomen osalta muutokset tarkoittaisivat sitä, että Itä- ja Pohjois-Suomen I –tukialueilla yritysten investointihankkeisiin myönnettävän investointituen enimmäistukitasot olisivat yrityskoon mukaan seuraavat: suuri yritys 20 %, keskisuuri yritys 30 % ja pieni yritys 40 %. Vastaavasti II-tukialueilla tukitasot olisivat suuri yritys 15 %, keskisuuri yritys 25 % ja pieni yritys 35 %. Enimmäistukitasot on esitetty lähemmin seuraavassa taulukossa:

<b>Enimmäistukitasot tukialueittain nykyisissä alueellisia valtiontukia koskevissa suuntaviivoissa 2014-2021</b>		<b>Komission ehdotus enimmäistukitasoiksi</b>	
<b>Alueen kuvaus</b>	<b>Enimmäistuki-intensiteetti (suuret, keskisuuret, pienet yritykset)</b>	<b>Alueen kuvaus</b>	<b>Enimmäistuki-intensiteetti</b>
Alueen (NUTS II) BKT enintään 45 % EU:n keskiarvosta keskiarvosta	50%/60/70%	Alueen (NUTS II) BKT enintään 55% EU:n keskiarvosta	50%/60/70%
Alueen (NUTS II) BKT 45%-60% EU:n keskiarvosta	35%/45%/55%	Alueen (NUTS II) BKT 55- 65% EU:n keskiarvosta	40%/50%/60%
Alueen (NUTS II) BKT yli 60 % EU:n keskiarvosta	25%/35%/45%	Alueen (NUTS II) BKT yli 65% EU:n keskiarvosta	30%/40%/50%
<b>C-alueet</b>			
Harvaanasutut alueet tai alueet, jotka jakavat rajan ETA-alueen ulkopuolisen maan kanssa	15%/25%/35%	Harvaanasutut alueet tai alueet, jotka jakavat rajan ETA-alueen ulkopuolisen maan kanssa	20%/30%/40%
Ennalta	10%/20%/30%	Ennalta	15%/25%/35%

määrittelemättömät C-alueet		määrittelemättömät C-alueet	
C-alueet, jotka sijaitsevat A-alueen vieressä	Enimmäistukitasoa voidaan korottaa siten, että enimmäistukitason ero A-alueeseen on max 15 prosenttiyksikköä	C-alueet, jotka sijaitsevat A-alueen vieressä	Enimmäistukitasoa voidaan korottaa siten, että enimmäistukitason ero A-alueeseen on max 15 prosenttiyksikköä

Komissio perustelee enimmäistukitasojen korottamista koskevaa ehdotustaan sillä, että näin voidaan tukea Euroopan vihreän kehityksen ohjelman ja digitaalistrategian tavoitteita mahdollistamalla lisäkannustimien tarjoaminen yksityisiin investointeihin.

Komission ehdotuksen mukaan c-alueilla jatketaan nykyisten aluetukisuuntaviivojen mukaista menettelyä, jonka perusteella alueellista investointitukea voidaan myöntää suurille yrityksille vain investointeihin, jotka luovat alueelle uutta taloudellista toimintaa (täysin uusi toimintayksikkö tai tuotannon monipuolistaminen uusiin tuotteisiin). Perusteena tälle menettelylle on ollut se, että suurille yrityksille myönnetyllä tuella ei voida katsoa olevan samalla tavalla investointeihin kannustavaa vaikutusta, kuin pk-yritysten investointeihin voidaan arvioida olevan.

Alueellisia investointi- ja toimintatukia koskevien sääntöjen soveltamisala säilyisi pääosin ennallaan. Suuntaviivojen soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät alat, jotka kuuluvat erityisten valtiontukisääntöjen piiriin (maatalous, laajakaista, energia, liikenne, sekä kalastus- ja vesiviljely) sekä terästeollisuuden toimiala, jolla on rakenteellista ylikapasiteettia. Myös kivihiiliteollisuuden tukeminen olisi kiellettyä. Sitä vastoin synteettikuituteollisuus olisi jatkossa aluetukisuuntaviivojen soveltamisalan piirissä.

### **Valtiontuki-ilmoitusta edellyttävien tukien arviointimenettely**

Suuntaviivaluonnos ei sisällä merkittäviä muutoksia valtiontukien ilmoitusvelvollisuuden piirissä olevien tukien arviointimenettelyyn. Peruslähtökohta on, että komissio tutkii ilmoitusmenettelyssä tuet, joihin ei voida soveltaa valtiontukien yleistä ryhmäpoikkeusasetusta (komission asetus 651/2014). Tällaisia tukia ovat erityisesti volyymitään suuret investointi- ja toimintatuet. Tukien ilmoittamista koskevat kynnsarvot säilyisivät ennallaan. Esimerkiksi Suomen tuki-alueilla myönnettävä investointituki tulee ilmoittaa komissiolle arvioitavaksi, jos tuen määrä ylittää 7,5 MEUR/12,5 MEUR. Vähemmän kehittyneillä kynnsarvot ovat tätä huomattavasti korkeammat.

Komissio arvioi alueellisten tukien hyväksyttävyyttä seitsemän kriteerin nojalla, jotka on tarkemmin kuvattu suuntaviivaluonnoksessa yksittäisten investointi- ja toimintatukien ja tukiohjelmien osalta.

- 1) Tuella on oltava vaikutus EU:n yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen. Arvioinnissa keskeistä on, supistaako tuki EU-alueiden välisiä kehityseroja. Suuntaviivaluonnoksen mukaan ilmoitusvelvollisuuden piirissä olevan alueellisen tuen on myös edistettävä unionin digitaalistrategiaa ja vihreän kehityksen ohjelmaa. Yksittäisen investointituen kohdalla alueellisen tuen myönteiset vaikutukset on yksilöitävä esim. konkretisoimalla tuen avulla saavutetut uudet työpaikat.

- 2) Tuki kohdentuu markkinapuutteeseen/oikeudenmukaisuustavoitteen saavuttamiseen. Alueellisen tuen kohdalla tämän kriteerin katsotaan täyttyvän, mikäli tuki myönnetään jäsenvaltion aluetukikartalla sijaitsevalle alueelle.
- 3) Tuki on tarkoituksenmukainen väline aluekehitystavoitteen saavuttamiseksi. Tuen ennakoilmoitusmenettelyssä jäsenvaltion on osoitettava, ettei aluekehitystavoitetta saavuteta muilla politiikkavälineillä kuin valtiontuella.
- 4) Tuella on oltava kannustava vaikutus: tuensaajan on tuen seurauksena harjoitettava toimintaa, jota se ei muuten harjoittaisi. Aluetukien alalla arvioinnissa erotetaan kaksi skenaariota: 1) kannustaako tuki tekemään myönteisen investointipäätöksen tietyllä alueella, koska investointi ei muuten olisi ollut riittävän kannattava, b) kannustaako tuki yrityksen sijoittumaan tietylle alueelle koska se korvaa kyseiselle alueelle sijoittautumiseen liittyvät nettohaitat/kustannukset.
- 5) Tuen määrä on oikeasuhtainen eli se rajoittuu vähimmäismäärään, joka tarvitaan tuetun hankkeen toteuttamiseksi. Alueellinen investointituki katsotaan oikeasuhtaiseksi, kun noudatetaan edellä lähemmin läpikäytyjä enimmäistukitasoja. Toimintatuki katsotaan oikeasuhtaiseksi, kun tuki on rajattu tiettyyn osuuteen ennalta määritellyistä kustannuksista.
- 6) Tuen vaikutukset kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan ovat rajalliset. Komissio arvioi alueellisten tukien kilpailuvaikutuksia sekä tuotemarkkinoiden vääristymien (ylikapasiteetin luominen, vaikutukset kilpailijoihin) että tuen sijaintipaikkaa koskevien vaikutusten kautta.

Suuntaviivoissa on yksilöity kilpailua selvästi haittaavia vaikutuksia (ns. musta lista), jolloin tuen myöntäminen ei ole lähtökohtaisesti sallittua. Tällaisia kielteisiä vaikutuksia ovat:

- a) Liikakapasiteetin luominen selvästi taantuvilla markkinoilla
  - b) Koheesion vastaiset vaikutukset: jos investointi ilman tukea olisi sijoitettu alueelle, jonka enimmäistukitaso on sama tai korkeampi kuin kohdealueen enimmäistukitaso
  - c) Toiminnan siirtäminen: jos tuen avulla siirretään toimintaa yhdestä ETA-alueella maasta toiseen siten, että tuki johtaa työpaikkojen menetykseen toisessa ETA-maassa kyseessä on suuntaviivojen mukaan kielteinen vaikutus jota mahdolliset myönteiset aluekehitysvaikutukset eivät kompensoi.
- 7) Avoimuus: tiedot yli 500 000 euron yksittäisistä tuista on julkaistava jäsenvaltioiden verkkosivuilla.

Komissio arvioi ensin tuen vaikutusta aluekehitykseen, kannustavaa vaikutusta sekä tuen myöntämiselle vaihtoehtoisen tilanteen asianmukaisuutta (kohdat 1 ja 4). Toisessa vaiheessa arvioidaan, onko tuella ilmeisiä kilpailulle haitallisia vaikutuksia (kohdat 6 a-c), jotka estävät sen myöntämisen suoralta kädeltä. Jos tuella ei ole tällaisia kielteisiä vaikutuksia, komissio suorittaa kokonaisarvion tuen myönteisistä ja kielteisistä vaikutuksista, ja arvioi onko tuki sisämarkkinoille hyväksyttävää.

## **EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 107-108 artiklojen mukaan valtiontukien sääntely kuuluu komission toimivaltaan. Komissiolla on yksinoikeus Euroopan unionin tuomioistuimen valvonnan alla antaa yksityiskohtaisia sääntöjä koskien tukien hyväksyttävyyttä 107 artiklan 2 ja 3 kohtien nojalla. Jäsenvaltioita kuullaan asiantuntijan roolissa.

## **Käsittely Euroopan parlamentissa**

EU:n valtiontukisääntely kuuluu komission yksinomaiseen toimivaltaan. Euroopan parlamentilla ei ole muodollista toimivaltaa asiassa.

## **Kansallinen valmistelu**

EU-12- kilpailu, valtiontuki- ja hankintajaoston kirjallinen käsittely 21.9-23.9.2020.

## **Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

EU:n valtiontukisääntely asettaa raamit yritystukien myöntämiselle. Ehdotuksella ei ole suoria vaikutuksia kansalliseen lainsäädäntöön. Ehdotuksella saattaa olla välillisiä vaikutuksia Suomen alueellisia tukia koskevaan lainsäädäntöön, kun ohjelmakauden 2022-2027 yritystukilainsäädäntö laitetaan täytäntöön. Ehdotuksella ei ole vaikutuksia Ahvenanmaan asemaan

## **Taloudelliset vaikutukset**

Ehdotuksella ei ole suoria budjettivaikutuksia. EU:n valtiontukisääntely, mukaan lukien alueellisia valtiontukia koskevat suuntaviivat, asettavat viranomaisille yleiset puitteet tuen myöntämiselle. Säännöillä ei vaikuteta yritystukimäärärahoihin.

Säännöt mahdollistaisivat alueellisten valtiontukien jossain määrin joustavamman myöntämisen niin Suomessa kuin Suomen kilpailijamaissa. Suomessa alueellista valtiontukia myönnetään yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen nojalla (esimerkiksi yrityksen kehittämisavustus ja alueellinen kuljetustuki), eikä Suomessa ole käytössä alueellisten suuntaviivojen mukaisia tukiohjelmiä. Suuntaviivojen uudistaminen vaikuttaa kuitenkin suoraan myös Suomen yritystukiohjelmiin, sillä suuntaviivoissa määritellyt keskeiset tuen myöntämisen kriteerit (esimerkiksi tukitasot) tulevat olemaan samat kuin ohjelmakaudella 2022-2027 voimassa olevassa myöhemmin annettavassa ryhmäpoikkeusasetuksessa.

Ehdotuksella voi olla vaikutuksia sisämarkkinoiden toimintaan. Suomen kannalta komission ehdotuksen kilpailuvaikutusten voidaan kokonaisuudessaan arvioida olevan kielteisiä, sillä useissa muissa EU-jäsenvaltioissa alueellisen investointituen sallittu enimmäistaso on Suomen aluetukikelpoisia alueita merkittävästi korkeampi. Enimmäistukitasojen nosto voi lisätä riskiä kilpailun vääristymiin. C-alueilla riskiä kilpailun vääristymiin rajoittaa se, että suurten yritysten tukeminen olisi jatkossakin rajoitettua (vain uusi taloudellinen toiminta tukikelpoista).



**Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät****Asiakirjat**

Komission suuntaviivaluonnos

[https://ec.europa.eu/competition/consultations/2020\\_rag/rag\\_fi.pdf](https://ec.europa.eu/competition/consultations/2020_rag/rag_fi.pdf)

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Kaupallinen neuvos Olli Hyvärinen 0295 04 7026

Johtava asiantuntija Hanna-Maria Urjankangas 0295 06 3739

Erityisasiantuntija Raimo Puhto, 0295 06 3688

Erityisasiantuntija Tanja Müller, 0295 04 7068

**EUTORI-tunnus**

EU/2020/0197

**Liitteet****Viite**

---

Asiasanat <b>Hoitaa</b>	jaosto kilpailu, valtiontuki ja hankinta (EU 12), valtiontuki <b>TEM</b>
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, OM, PLM, RUOKA, SM, STM, UM, VM, VNK, VTV

---